

Na temelju članka 8. stavak 1. Zakona o statusu prognanika i izbjeglica (Narodne novine, broj 96/93, 39/95, 29/99, 128/99 i 51A/13), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____, donijela

UREDBU
O UVJETIMA ZA UTVRĐIVANJE I GUBITAK STATUSA IZBJEGLICE,
PROGNANIKA ODNOSNO POVRATNIKA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovom Uredbom se propisuju uvjeti za utvrđivanje statusa i gubitak statusa te sadržaj, opseg i način ostvarivanja prava osoba kojima je utvrđen status izbjeglice, prognanika odnosno povratnika, kao i postupak provedbe revizije iz članka 11. stavka 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o statusu prognanika i izbjeglica ("Narodne novine", broj 51A/13)

(2) Ova Uredba primjenjuje se na osobe koje su status izbjeglice stekle sukladno Zakonu o statusu prognanika i izbjeglica ("Narodne novine", broj 96/93, 39/95, 29/99, 128/99 i 51A/13)

II. STJECANJE STATUSA

Članak 2.

(1) Status povratnika može steći osoba koja je prebivala na području Republike Hrvatske do 8. listopada 1991. godine te je napustila svoj dom odnosno mjesto prebivališta tijekom Domovinskog rata kao izbjeglica, a vratila se u Republiku Hrvatsku, u mjesto ranijeg prebivališta ili drugo mjesto povratka, s namjerom trajnog ostanka i prebivanja.

(2) Status povratnika mogu steći osobe koje su tijekom Domovinskog rata napustile svoj dom odnosno mjesto prebivališta kao izbjeglice ili prognanici, a koje su se vratile u mjesto ranijeg prebivališta te su registrirane kao prognanici u bazama podataka nadležnih tijela za statusna prava izbjeglica, prognanika i povratnika.

Članak 3.

(1) Zahtjev za stjecanje statusa povratnika predaje se mjesno nadležnom uredu državne uprave u županiji prema mjestu povratka.

(2) Zahtjev se može podnijeti najkasnije u roku od 90 dana od dana povratka.

(3) Za bivše nositelje stanarskog prava i članove njihovih obitelji koji su podnijeli zahtjev za stambeno zbrinjavanje te su se vratili u Republiku Hrvatsku, mjesno nadležni ured državne uprave odnosno nadležno upravno tijelo Grada Zagreba po službenoj dužnosti pokreću postupak za utvrđivanje prava na status povratnika.

(4) Prognanicima i članovima njihovih obitelji kojima po ovoj Uredbi mjesno nadležni ured državne uprave u županiji odnosno nadležno upravno tijelo Grada Zagreba utvrdi prestanak statusa prognanika po službenoj dužnosti pokreće postupak za utvrđivanje prava na status povratnika.

Članak 4.

(1) U postupku priznavanja statusa povratnika i priznavanja prava na novčanu pomoć, pored ostalog potrebno je utvrditi:

1. prebivalište u Republici Hrvatskoj do 8. 10. 1991. godine,
2. povratak s namjerom trajnog ostanka, što se dokazuje ovjerenom izjavom stranke i svih članova obitelji, danom pod kaznenom i materijalnom odgovornošću,
3. je li prestao status prognanika ili izbjeglice,
4. ima li podnositelj zahtjeva ili član obitelji primanja i visinu primanja u zadnjih šest mjeseci,
5. je li korisnik pomoći za uzdržavanje.

(2) U postupku se sastavlja zapisnik u kojemu se između ostaloga navode osnovni podaci o objektu povratka i članovima obitelji koji se vraćaju te druge činjenice iz stavka 1. ovog članka.

(3) Povratnik je dužan dati točne i istinite osobne podatke službenoj osobi o svom statusu, povratku i primanjima te prijaviti eventualne promjene u primanjima koje su od utjecaja na ostvarivanje prava na novčanu pomoć.

(4) Za točnost danih podataka stranka odgovara kazнено i materijalno.

Članak 5.

(1) Status povratnika ne može ostvariti osoba:

- koja je pravomoćno osuđena za kaznena djela protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva,
- koja je pravomoćno osuđena za kaznena djela protiv Republike Hrvatske,
- koja je pravomoćno osuđena za kazneno djelo opisano člankom 3. stavkom 1. Zakona o općem oprost,
- protiv koje je pokrenut postupak za kaznena djela protiv Republike Hrvatske do pravomoćnosti sudske odluke odnosno oslobađajuće sudske odluke.

(2) Mjesno nadležni ured državne uprave u županiji odnosno nadležno upravno tijelo Grada Zagreba koje rješava o zahtjevu, dokaz iz stavka 1. ovoga članka pribavit će po službenoj dužnosti.

Članak 6.

Status povratnika stječe se danom za koji se u provedenom postupku utvrdi kao dan povratka u Republiku Hrvatsku odnosno u mjesto prebivališta s namjerom trajnog povratka i nastanjenja i traje šest mjeseci od toga dana. Dan povratka se utvrđuje u upravnom postupku uzimajući u obzir sve raspoložive dokaze, isprave, dokumente i saslušanje stranke.

Status povratnika osoba koje su bile u statusu prognanika traje šest mjeseci od povratka.

III. PRAVA PROGNAZIKA I POVATNIKA

Članak 7.

(1) Osoba kojoj je utvrđen status prognanika i povratnika može ostvariti pravo na:

1. novčanu pomoć,

2. zdravstvenu zaštitu po posebnom propisu.

(2) Prava iz stavka 1. ovog članka ostvaruju se za vrijeme trajanja statusa prognanika ili povratnika.

(3) Osoba koja ima utvrđen status prognanika prema članku 2. Zakona o statusu prognanika i izbjeglica te povratnika, a boravi u objektu organiziranog smještaja zadržava pravo na smještaj do trajnog stambenog zbrinjavanja.

Članak 8.

(1) Pravo na financijsku potporu prognanik ili povratnik može ostvariti sukladno Odluci Vlade Republike Hrvatske iz članka 8. stavak 2. Zakona o statusu prognanika i izbjeglica.

(2) Pravo na pomoć za uzdržavanje iz članka 41. Zakona o socijalnoj skrbi, isključuje pravo na novčanu pomoć i nužni organizirani smještaj.

Članak 9.

Rješenjem o statusu povratnika utvrđuje se:

1. dan stjecanja statusa,
2. dan prestanka statusa,
3. pravo na novčanu pomoć i visinu te pomoći.

IV. GUBITAK STATUSA

Članak 10.

(1) Uvjeti za gubitak statusa prognanika su:

1. izjava o odricanju statusa, dobrovoljno,
2. ostvareno pravo na stambeno zbrinjavanje,
3. osigurano vlastito stambeno zbrinjavanje,
4. nepodnošenje zahtjeva za obnovu u propisanom roku sukladno posebnom propisu, pravomoćna odluka kojom je utvrđeno da ne ostvaruje pravo na obnovu ili je obnova završena odnosno isplaćena novčana potpora iz članka 14. ili članka 68b. Zakona o obnovi,
5. odjava prebivališta iz mjesta progonstva, a da nije podnesen zahtjev za stambeno zbrinjavanje ili je u vlastitoj organizaciji riješeno stambeno pitanje ili je odbijen ponuđeni smještaj na temelju utvrđenog prava na stambeno zbrinjavanje,
6. iseljenje ili odlazak iz Republike Hrvatske na vrijeme dulje od šest mjeseci.

(2) Ostvareno pravo na stambeno zbrinjavanje darovanjem osnovnog građevinskog materijala i pravo na obnovu dokazuje se zapisnikom o tehničkom pregledu objekta ili potvrdom Državnog ureda za obnovu i stambeno zbrinjavanje.

(3) Ostvareno pravo na stambeno zbrinjavanje najmom obiteljske kuće ili stana u državnom vlasništvu dokazuje se pravomoćnim rješenjem o utvrđenom pravu na stambeno zbrinjavanje.

(4) Ostvareno pravo na stambeno zbrinjavanje isplatom novčane potpore iz članka 14. i članka 68b. Zakona o obnovi, dokazuje se potvrdom Državnog ureda za obnovu i stambeno zbrinjavanje.

Članak 11.

(1) Uvjeti za gubitak statusa izbjeglice su:

1. stjecanje državljanstva Republike Hrvatske,
2. odobrenje stalnog ili privremenog boravka na području Republike Hrvatske,

3. ostvareno stambeno zbrinjavanje,
4. nepodnošenje zahtjeva za obnovu ili povrat imovine u Bosni i Hercegovini ako korisnik u Bosni i Hercegovini ima imovinu, te postojanje druge useljive imovine u Bosni i Hercegovini.

V. REVIZIJA STATUSA

Članak 12.

Revizija statusa prognanika, izbjeglica i povratnika provest će se u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ove Uredbe.

Članak 13.

Državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje će u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ove Uredbe, mjesno nadležnim uredima državne uprave odnosno nadležnom upravnom tijelu Grada Zagreba dostaviti podatke o osobama koje se na dan stupanja na snagu ove Uredbe nalaze u statusu prognanika, povratnika ili izbjeglice.

Članak 14.

Mjesno nadležni ured državne uprave u županiji odnosno nadležno upravno tijelo Grada Zagreba će temeljem podataka Državnog ureda za obnovu i stambeno zbrinjavanje, po službenoj dužnosti pokrenuti postupak radi utvrđivanja jesu li ispunjeni uvjeti za ukidanje statusa prognanika, povratnika i izbjeglice, i prava koja iz istog proizlaze, u smislu članka 10. i članka 11. ove Uredbe te prema utvrđenim činjenicama donijeti rješenje.

Članak 15.

Državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje će za prognanike, povratnike i izbjeglice koji su ostvarili pravo na stambeno zbrinjavanje, obnovu ili isplatu novčane potpore iz članka 14. Zakona o obnovi i članka 68b. Zakona o obnovi, će kontinuirano dostavljati mjesno nadležnim uredima državne uprave u županiji odnosno nadležnom upravnom tijelu Grada Zagreba zapisnike o tehničkom pregledu odnosno obavijesti o isplati novčane potpore radi ukidanja statusa.

Članak 16.

Mjesno nadležni uredi državne uprave u županijama odnosno nadležno upravno tijelo Grada Zagreba će temeljem podataka iz članka 15. ove Uredbe kontinuirano provoditi reviziju statusa prognanika i izbjeglica.

Članak 17.

Sva rješenja donesena na temelju ove Uredbe, mjesno nadležni uredi državne uprave u županijama odnosno nadležno upravno tijelo Grada Zagreba, dostavit će i Državnom uredu za obnovu i stambeno zbrinjavanje radi unosa u elektroničku bazu podataka iz članka 7. Zakona o statusu prognanika i izbjeglica.

Članak 18.

Ova Uredba stupa na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama.

Klasa:
Ur.br.
Zagreb,

Predsjednik

Zoran Milanović v. r.

OBRAZLOŽENJE

Zakonom o statusu prognanika i izbjeglica („Narodne novine“, broj 96/93, 39/95, 29/99, 128/99 i 51A/13) propisana je skrb o osobama koje su u statusu prognanika, povratnika ili izbjeglice. Temeljem članka 8. stavak 1. Zakona o statusu prognanika i izbjeglica Vlada Republike Hrvatske donosi Uredbu o uvjetima za utvrđivanje i gubitak statusa izbjeglice, prognanika odnosno povratnika. (u daljnjem tekstu: Uredba).

Uredbom se propisuju uvjeti za utvrđivanje i gubitak statusa povratnika i gubitak statusa prognanika i izbjeglice, te sadržaj, opseg i način ostvarivanja prava osoba kojima je utvrđen status prognanika, povratnika i izbjeglica kao i postupak revizije statusa prognanika, povratnika i izbjeglica.

Prema evidencijama Državnog ureda za obnovu i stambeno zbrinjavanje u prosincu 1992. godine registrirano je 663493 osoba u statusu (od toga je 402768 osoba u statusu izbjeglica, a 260705 osoba u statusu prognanika). Do danas je 973 osoba zadržalo utvrđeni status te ostvaruju određena prava kao što su pravo na novčanu pomoć, organizirani smještaj i pravo na zdravstvenu zaštitu. Od tog broja 297 osoba je u statusu prognanika, 581 osoba je u statusu izbjeglica i 95 osoba je u statusu povratnika. S obzirom da je od posljednje revizije navedenih statusa proteklo 16 godina, neophodno je provesti reviziju statusa svih evidentiranih osoba te ažuriranje baze podataka kojom sada upravlja Državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje.

Od donošenja Zakona o statusu prognanika i izbjeglica 1993. godine utvrđivana su prava na status izbjeglice, prognanika i povratnika sve do stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o statusu prognanika i izbjeglica 1999. godine, te se od tada više ne može steći status prognanika niti izbjeglice. U slučaju utvrđivanja statusa povratnika navedeni proces povratka još je u tijeku te se i status povratnika može ostvariti.

Ovom Uredbom se propisuju uvjeti i način stjecanja statusa povratnika te opseg i način ostvarivanja prava povratnika te prognanika koji nakon provedene revizije zadrže taj status. Uredbom se propisuje način i uvjeti za gubitak statusa prognanika, povratnika i izbjeglice.

Također se propisuje provedba revizije utvrđenih statusa izbjeglica, prognanika i povratnika kojom će se još jednom preispitati utvrđeni status i prava koja iz statusa proizlaze, što je neophodno s obzirom na vrijeme proteklo od stjecanja statusa.

Za rješavanje po podnesenim zahtjevima povratnika te za gubitak statusa prognanika i izbjeglice u prvom stupnju nadležni su uredi državne uprave u županijama, odnosno nadležno upravno tijelo Grada Zagreba. U postupcima po žalbama podnesenim protiv rješenja donesenih u prvom stupnju, u drugom stupnju rješava Državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje. Protiv rješenja Državnog ureda za obnovu i stambeno zbrinjavanje može se pokrenuti upravni spor.

U slučajevima trajnog stambenog zbrinjavanja ili ostvarene obnove, propisano je postupanje po službenoj dužnosti ukidanjem statusa prognanika i stjecanjem statusa povratnika.

Provedba ove Uredbe ne zahtijeva dodatna financijska sredstva.